

Лисаков қаласы әкімдігінің мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің «Лисаков орталықтандырылған кітапхана жүйесі» ММ Әдістемелік библиографиялық жұмысы және қормен жұмыс істеу бөлімі

2021 жылға арналған Лисаков қаласының атаулы күндері және оқиғалар күнтізбесі

Лисаков қаласы әкімдігінің мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің «Лисаков
орталықтандырылған кітапхана жүйесі» ММ
Әдістемелік библиографиялық жұмысы және қормен жұмыс істеу бөлімі

2021 жылға берілген Лисаков қаласы атаулы күндері және оқиғалар күнтізбесі

4-саны

Лисаков қ.
2020.

БК 92.5

К 17

Құрастырушы, компьютер жинағы: Т. Н. Борисова, Ә. С. Мауленова.

17-ші Лисаков қаласының күндері мен оқиғаларының 2021 жылға арналған күнтізбесі [Мәтін]. саны. 4 / Қалалық орталық кітапхана. Әдістемелік библиографиялық жұмысы және қормен жұмыс істеу бөлімі ; [құраст. және компьют. жинақт. : Т. Н. Борисова ; аударған Ә. С. Мауленова ; орынд. жауапты О. П. Ивонина]. – Лисаков : [б. б.], 2020. –45 б. : ил.

Әдістемелік-библиографиялық жұмыс және қалалыққалалық кітапхана қорымен жұмыс бөлімі «Лисаков қаласының күндері мен оқиғаларының 2021 жылға арналған күнтізбесінің» 3-санын шығарды.

Нұсқаулықта қаланың, білімнің, медицинаның, мәдениеттің және спорттың дамуына үлкен үлес қосқан ең маңызды тарихи оқиғалар мен атақты мерейтойлар туралы ақпарат бар.

КБК 92.5

Қалалық орталық кітапхана

Әдістемелік библиографиялық жұмысы және қормен жұмыс істеу бөлімі

Құрастырушыдан

Әдістемелік-библиографиялық жұмыс және Лисаков қалалық кітапханасының қорымен жұмыс жасау бөлімі «Лисаков қаласы күндері мен оқиғаларының 2021 жылға арналған күнтізбесінің» 4-санын шығарды.

Онда сіз мерейтойлары 2021 жылмен тұспа-тұс келген әдебиеттің, медицинаның, спорттың және жалпы қаланың дамуына ерекше үлес қосқан ең маңызды тарихи оқиғалар мен танымал тұлғалар туралы ақпарат таба аласыз.

Жұлдызшамен белгіленген мерейтойлық даталар (*) қысқаша анықтамамен және пайдаланылған әдебиеттер тізімімен бірге жүреді.

Нұсқаулық мынадай бөлімдерден тұрады:

1. Лисаковтың 2021 жылға арналған маңызды және ұмытылмас даталары
2. Күні мен айы белгіленбеген естелік күндер
3. Лисаковск қаласының 2021 жылға арналған маңызды және ұмытылмас даталары (қысқаша анықтамалар мен әдебиеттер)

Нұсқаулықтың құрастырушысы толығымен деректерді толық деп талап етпейді.

Мерейтойлар мен күнтізбелік іс-шаралардың тізімі Орталық кітапхананың кітап қоры негізінде жасалды. Кітаптар мен мерзімді басылымдардан алынған мақалалар алфавиттік тәртіппен бөлек ұсынылған және орналастырылған.

«Күнтізбе ...» соңында көмекші индекстер беріледі: алфавиттік, жеке және географиялық. Қосымшада қысқартулар мен аббревиатуралар тізімі бар.

«Күнтізбе ...» кітапхана, мұражай қызметкерлеріне, мұғалімдерге, мектеп оқушылары мен студенттерге арналған. Сондай-ақ, өз қаласының тарихына қызығушылық танытатындардың барлығына арналған.

Лисаковтың 2021 жылға арналған маңызды және ұмытылмас даталары туралы ақпарат мына веб-сайтта көрсетілген: <http://lis-cbs.kz/ru/>

Материалды таңдау 2020 жылдың тамызында аяқталды.

ЛИСАКОВ ҚАЛАСЫНЫҢ 2021 ЖЫЛЫ МАҢЫЗДЫ ЖӘНЕ ЕСТЕҚАЛАР КҮНДЕРІ

Қаңтар

6 қаңтар* **Мұқатаева Бақтылы Жүргембайқызы**, «БТА Банкі» АҚ Лисаков филиалының жетекшісі, еңбек ардагері, Қазақстанның іскер әйелдер ондығына кірді (2003), Лисаков қаласының құрметті азаматы (2011): туғанына 70 жыл (1951).

Қараңыз: <http://lisakovsk-museum.kz/ru>

21 қаңтар **«Арай» шағын кәсіпорынының жарғысы:** бекітілген күннен бастап 30 жыл (1991).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 174.

ЛРГАКО. Ф. Р-1. Оп. 1. Д. 954. Л. 74.

31 қаңтар* **Вайсов Кеңес Нұрканұлы**, Лисаков МК КПК екінші хатшы (1975-1983), «Лисаковскрудстрой» тресінің басшысы (1983-1987), Лисаков қаласының құрметті азаматы (1996), Орал қаласының тумасы: дүниеге келгеніне 85 жыл (1936-2010).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 181.

Не забудем эти имена [Мәтін] : құжаттар мен материалд. жин. / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков айм. мем. мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 28, 171-172.

Ақпан

6 ақпан* **Бабилов Константин Николаевич**, бірінші құрылысшы, Целинсантехмонтаж тресінің бастығы (1969-1998), Челябині облысы, Долгая Сосновскогорна ауылының тумасы: туғанына 85 жыл (1936).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 179.

19 ақпан* **Лисаков таукен байыту комбинаты** : ұйымның құрылғанына 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 33-37.

27 ақпан* **Лим Михаил**, ЛТБК жұмыс жабдықтары бөлімінің бастығы, Краснооктябрь боксит басқармасы директорының орынбасары, Шкотово Шкотовский ауданы, Приморский өлкесінде туған Ресей: туғанына 90 жыл (1931).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 194.

Сәуір

1 сәуір **Жетигара кешкі құрылыс техникумы Лисаков құрылыс техникумының кешкі филиалы болып қайта құрылды:** ашылған күннен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 96.

Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / «Қостанай облысы әкімдігінің архивтер және құжаттама басқармасы» мемлекеттік мекемесі ; «Қостанай облыстық мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Костанайполиграфия, 2011. – Б. 485.

Мамыр

8 мамыр **Дәреже «Лисаков қаласының құрметті азаматы»:** бекітілген күннен бастап 40 жыл (1981).

Қараңыз: Почетный гражданин города [Мәтін] / [газ.ред.] // Лисаковская новь. - 1981. – № 43. - Б. 2.

Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / бас. ред. М. И. Байлин ; «Қостанай облысы әкімдігінің архивтер және құжаттама басқармасы» ММ ; «Қостанай облыстық мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Костанайполиграфия, 2011. – Б. 132-133.

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 10-12, 20-22.

14 мамыр **№ 5 орта мектебі:** ашылғанына 35 жыл (1986).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 98-99.

21 мамыр **Қалалық мәдениет, демалыс және жастардың шығармашылық орталығы:** құрылғанына 25 жыл (1996).

Қараңыз: Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / бас. ред. М. И. Байлин ; «Қостанай облысы әкімдігінің архивтер және құжаттама басқармасы» ММ ; «Қостанай облыстық мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Костанайполиграфия, 2011. – Б. 492.

Маусым

6 маусым **Лисаков ГОК-інде кен дайындайтын зауыт салу туралы шешім қабылданды:** шешім қабылданған күннен бастап 50 жыл (1966).

Қараңыз: ЛРГА. Ф. 3. Оп. 1. Д. 190.

10 маусым **Орталық сберкасса:** ашылғанына 50 жыл (1971).

Қараңыз: ЛРГА. Ф. 42. Оп. 1. Д. 799. Л. 31; Д. 794. Л. 27.

23 маусым* **Шавва Иван Фомич,** Қазақ КСР халық ағарту ісінің үздігі, ҰОС қатысушы, Лисаков қаласындағы №3 мектептің директоры (1972-1980), еңбек ардагері, Лисаков қаласының құрметті азаматы (1985), Қостанай облысы, Затобол ауданы, Бирюковка аулының тумасы: туғанына 100 жыл (1921-2003).

Қараңыз: Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 204.

Шілде

4 шілде* **Садыков Галим Садыкович,** жоғары санатты хирург, ҚР денсаулық сақтау ісінің үздігі, «Мирас» МО директоры, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2001), «Мастер «Золотые руки» атағына ие, Ақмола облысы, Урюпинка аулының тумасы: туғанына 70 жыл (1951).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 201.

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 32, 199-200.

10 шілде* **Коваленко Виктор Петрович**, Лисаковск қалалық халық депутаттары кеңесі атқару комитетінің төрағасы (1973-1987), Лисаков қаласының құрметті азаматы (1991), «Құрмет Белгісі» орденімен, «Еңбек ардагері» медалімен марапатталған, Запорожье қаласының тумасы: туғанына 85 жыл (1936).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 190-191.

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 19, 187-188.

Тамыз

5 тамыз* **Лескова Лилия Гербертовна**, экономика ғылымдарының кандидаты, Лисаков АЭЗ Әкімшілік кеңесі төрағасының орынбасары (1993-1996), депутат Лисаков қаласының әкімінің орынбасары (1996-2004), Қостанай облысының экономика және бюджеттік жоспарлау департаментінің директоры, Қашықтықтан оқыту технологиялары және массивтік ашық онлайн курстары орталығының бастығы, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2006), Қостанай облысының, Семиозерное аулының тумасы: туған күнінен бастап 65 жыл (1956).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 194-195.

12 тамыз* **Лисаков қалалық кенті облыстық бағыныстағы қала болып жіктеледі:** бекітілген күннен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 168.

ЛРГАКО. Ф. Р-42. Оп. 1. Д. 779. Л. 88.

12 тамыз **«Қала күні» мерекесі:** бекітілген күннен бастап 40 жыл (1981).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 173.

ЛРГАКО. Ф. Р-1. Оп. 1. Д. 708. Л. 37.

12 тамыз* **Семченко Иван Иванович**, Лисаков қаласының алғашқы құрылысшысы, ақын, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2008), Гомель облысы, Речица ауданы, Красная Дуброва ауылының тумасы: туған күнінен бастап 80 жыл (1941-2008).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 201-202.

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 34, 201-202.

Қыркүйек

4 қыркүйек* **Анисимов Анатолий Владимирович**, Лисаков қаласының алғашқы құрылысшысы, экскаватор машинисі, Еңбек Қызыл Ту орденімен марапатталған, Лисаков қаласының құрметті азаматы (1982), Қостанай облысы мен Қазақ КСР-нің Алтын Құрмет кітабына енген, Иркутск облысының, Камышетский аулының тумасы: туғанына 85 жыл (1936-2009).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 178.

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009.– Б. 14, 169.

7 қыркүйек **Лисаковтық N178 кәсіптік-техникалық училищесі орта қалалық кәсіптік-техникалық училищеге айналды:** құрылғанына 45 жыл (1976).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 94-96.

17 қыркүйек **Мектеп инспекторы қызметі:** бекітілген күннен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: ЛРГА. Ф. 1. Оп. 1. Д. 5. Л. 1-2.

17 қыркүйек **Лисаков қалалық дене шынықтыру және спорт комитеті төрағасының қызметі:** бекітілген күннен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: ЛРГА. Ф. 1. Оп. 1. Д. 5. Л. 1-2.

18 қыркүйек*

Борисов Валерий Александрович, спортшы, жүгіруден халықаралық дәрежедегі спорт шебері, Орталық Азия ойындарының үш дүркін жүлдегері, Қарағанды облысы, Теміртау қаласының тумасы: туған күнінен бастап 55 жыл (1966).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айма. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 181.

Қазан

14 қазан*

Жуланова Людмила Аркадьевна, Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңесшісі (1995-2000), Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің вице-министрі (2000-2001), әлеуметтік қорғау қорының президенті, Лисаков қаласының құрметті азаматы (1996), Хабаровск қаласының тумасы, Ресей: туғанына 75 жыл (1946).

Қараңыз: Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 181-182.

29 қазан

Лисаков қалалық жұмысшы депутаттар кеңесі: құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айма. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 168.

29 қазан

Лисаков қалалық әлеуметтік қамсыздандыру бөлімі: құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айма. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 169.

Қараша

1 қараша*

Кривошея Татьяна Ивановна, Лисаков қалалық мәслихатының хатшысы (1994), Лисаков қаласының құрметті азаматы (2011), Свердлов облысы, Арамель қаласының тумасы. Ресей: туғанына 70 жыл (1951).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айма. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 192.

19 қараша   **Профилактикалық дезинфекция бөлімі:** құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 169.

Желтоқсан

13 желтоқсан   **Лисаков қаласының мемлекеттік нотариат кеңсесі:** ашылғанына 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 169.

24 желтоқсан*   **Айдосов Оразбай Хангерейұлы,** Лисаков қаласы әкімшілігі бастығының орынбасары (1992-1995), Лисаков қаласының әкімінің орынбасары (1995-1998), Лисаков қаласының құрметті азаматы (1996), Қостанай облысы, Комсомольский ауданының, Ленин атындағы колхоздың тумасы: туған күнінен бастап 85 жыл (1936).

Қараңыз: Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009.– Б. 28, 168.

<http://lisakovsk-museum.kz/ru/>

24 желтоқсан   **Лисаков қалалық байланыс орталығы:** құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 57.

29 желтоқсан   **Көлемі 1000 миллион текше метр Жоғары Тобыл су қоймасының бірінші кезеңі. метр су:** пайдаланылған күннен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: ЛРГА. Ф. 3. Оп. 1. Д. 151. Л. 1-10.

30 желтоқсан   **Лисаков наубайханасы:** құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 169.

30 желтоқсан Мектеп-интернаттың оқу корпусы: енгізілген күннен бастап 35 жыл (1986).

Қараңыз: Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / бас. ред. М. И. Байлин ; «Қостанай облысы әкімдігінің архивтер және құжаттама басқармасы» ММ ; «Қостанай облыстық мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2011. – Б. 491.

Атаулы күндер **нақты күні мен айы белгіленбеген**

«Улыбка» балабақшасы: ашылған күннен бастап 30 жыл (1991).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 104.

«Горняк» кәсіподақ клубы: құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 85-86.

Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы: құрылған күнінен бастап 30 жыл (1991).

Қараңыз: Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 106.

<http://lisakovsk-museum.kz/ru>

Лисаковтық типография: құрылған күнінен бастап 50 жыл (1971).

Қараңыз: Лисаковской типографии 25 лет [Мәтін] / [газ.ред.] // Лисаковская новь. – 1996. – 20 желтоқсан. – Б. 3.

Лисаков қаласының 2021 жылға арналған атаулы және есте қаларлық даталары

(қысқаша анықтамалар мен әдебиеттер)

Лисаков Жоғары Тобыл тарихи және мәдени мұражайы (1991)

Бастапқыда мұражай қалалық бюджеттен қаржыландырылатын Қостанай облыстық тарихи-өлкетану музейінің дербес бөлімі ретінде қызмет етті. Лисаков мұражайы коллекцияларының негізін қала жасаушы кәсіпорын - Лисаков тау-кен байыту комбинатының тарихи-өндірістік мұражайынан аударылған қаражат құрады. Материалдарды Лисаков қаласындағы мұражай ісінің негізін қалаушы С. М. Ляпустина жинады.

1992 жылдың ақпанынан бастап қола дәуірінің археологиялық коллекциясын Лисаковтың қонысы мен некрополисінен ауыстыру басталды (қазба жұмыстарының авторы – Э. Р. Усманова, академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің Сарыарқа археологиялық институты). Бұл жинақтың бірегейлігі 18-13 ғасырлардағы Андронов мәдени-тарихи қауымдастығы мәдениеттерінің объективті әлемінің көлемді көрінісінде. Б. з. д. XVIII-XIII ғ.ғ. Этнографиялық жинақ Солтүстік Қазақстандағы көп ұлтты халықтың мәдениеттерінің барлық байлығын көрсете отырып, археологиялық коллекцияның заңды жалғасы болды. Оның құрамы Лисаков аймағында тұратын қазақ, орыс, украин, неміс, татар және басқа этностардың мәдениетін көрсетеді.

1999 жылдан бастап Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихи және мәдени мұражайы дербес мәдени мекеме ретінде жұмыс істейді. 2000 жылы мұражай «Өркен» ЖШС-не тиесілі ғимараттан «Улыбка» балабақшасына берілді.

2001 жылы тамызда музейдің жаңа экспозициясы ашылды, ол келесі залдардан – «Даланың ежелгі тарихы», «Дала Евразия халықтарының мәдениеті әлемі», «Дала қоймасы», «Лисаков қаласының тарихы» залдарында тұрды. Мұражайдың мәдени тұжырымдамасына «Дала тарихындағы адам» деген анықтама берілді.

2013 жылы Лисаков қаласының басшылығы мен Қостанай облысы әкімдігінің мәдениет басқармасы мұражайды Мир көшесі 32 бойындағы қалалық мәдениет және спорт орталығының ғимаратына көшіру туралы бірлескен шешім қабылдады. 2013 жылдың шілдесінде мұражай қорлары мен мұражай мүліктері жаңа үйге көшірілді.

2015 жылдың 28 қаңтарында қала тұрғындары Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихи және мәдени мұражайының жаңа ғимаратқа көшкеннен кейінгі жаңартылған экспозициясын көрді. Мұражай экспозициясы тұжырымдамасының авторлары: Е. Усманова, Н. Жилиева, Ю. Буданова.

2000 жылы мұражайдың «Балалар мәдениеттер диалогында» жобасы «Сорос-Қазақстан» қорының «Көпмәдениетті ортада білім беру» бағдарламасы бойынша грантын жеңіп алды. 2008 жылы «Атамекен» мұражай балалар клубының «Кеше, бүгін, ертең» атты тарих күнделігі немістердің тарихы бойынша балалардың ғылыми-зерттеу жұмыстарының республикалық байқауындағы жеңісі үшін Лисаков мұражайы Германия Техникалық Ғылымдар институтының (GTZ GmbH) Қазақстандағы өкілдігінің «Атамекен» балалар клубының жазғы этнографиялық лагерін ұйымдастыру үшін «Балалар тарих жазады» жобасы бойынша сыйлық грантымен марапатталды.

2011 жылы мұражай Дешт-и-Арт қоғамдық даму зертханасының қола алфавитін немесе Андрония еліне саяхат жобасын іске асыруға грантты жеңіп алды.

2010-2015 жылдар аралығында мұражайда лисаковтық ақын Иван Семченконың есімімен аталған «Отан қай жерден басталады» атты облыстық балалар оқулары өтті.

Мұражай шығарған кітаптар:

1. Туған жер. Қостанай облысының тарихы мақалалар мен өлкетану зерттеулерінде=История Костанайской области в краеведческих исследованиях и публицистике [Мәтін] : мақалалар жин. – Лисаков : Қостанай облысы мәдениет басқармасының Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы, 2018. – 180 б.
2. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Мәтін] : II балалар өлкетану оқуларының материалдары / Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2007. – 78 б.
3. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Мәтін] : II балалар өлкетану оқуларының материалдары / Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2008. – 73 б.
4. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Текст] : II балалар өлкетану оқуларының материалдары / Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2009. – 110 б.
5. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Текст] : II балалар өлкетану оқуларының материалдары / Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2010. – 99 б.
6. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Мәтін] : II балалар өлкетану оқуларының материалдары / Лисаков Жоғарғы Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2011. – 90 б.
7. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Мәтін] : И. Семченко атындағы VII балалар аймақтық өлкетану оқуларының материалдары

/ Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2012. – 153 б.

8. «Отан неден басталады»=«С чего начинается Родина» [Мәтін] : И. Семченко атындағы VIII балалар аймақтық өлкетану оқуларының материалдары / Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков қ., 2015. – 151 б.

9. «Родная моя сторона...»: өлкетану зерттеулерінің жинағы [Мәтін] / Қостанай облысы әкімдігі мәдениет басқармасының «Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы» КММ. – Лисаков қ., 2014. – 163 б.

Әдебиет:

1. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 91-92, 106.

2. Семченко, И. И. Лисаковские зори [Мәтін] / И. И. Семченко. – Қостанай, [б. и.], 2007. – Б. 288-297.

Мерзімді басылымдардан алынған мақалалар:

1. Айтыкова, Валерия. Легенды чужих стран знают, а предания родного края нет. ПОЧЕМУ? [Мәтін] : [Лисаков мұражайына - 15 жыл] / В. Айтыкова // Бизнес-Пресс Лисаковск. - 2006. – 28 желтоқсан.

2. Айтыкова, Валерия. С чего начинается Родина? [Мәтін] : өлкетану оқуы / В. Айтыкова // Бизнес-Пресс Лисаковск. - 2008. - 4-9 қаңтар. - Б. 6.

3. Бородин, Р. "Трудовая слава комбината" [Мәтін] : [Лисаков ТКК тарихына арналған көрме] / Р. Бородин // Лисаковская новь. - 2018. - 18 қазан. - Б. 11.

4. Буданова, Ю. В сотрудничестве с Россией [Мәтін] : [Лисаков мұражайы Қазақстандағы немістердің мәдениеті туралы каталогтың бірінші бөлімін дайындады] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2017. - 16 ақпан. - Б. 7.

5. Буданова, Ю. Казахстанский Аркаим [Мәтін] : [біздің дәуірімізге дейінгі III - II мыңжылдықтың басындағы ежелгі үндіеуропалық тайпалардың протобала мәдениетінің ескерткіші] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2017. - 14 желтоқсан. - Б. 11.

6. Буданова, Ю. Мұражай түні-2018 [Мәтін] : [Лисаков мұражайында өтті] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2018. - 7 маусым. - Б. 3.

7. Буданова, Ю. О реестре немецких коллекций [Мәтін] : [Лисаковский мұражайы ғылыми жобаның мүшесі болды] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2018. - 1 наурыз. - Б. 7.

8. Буданова, Ю. Память о Великой Победе [Мәтін] : [Лисаков мұражайының виртуалды оқиғалары] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2020. – 4 маусым. – Б. 8.

9. Буданова, Ю. "...Просто я люблю писать стихи..." [Мәтін] : ақын және патриот Василий Ланкиннің туғанына 70 жыл / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2018. – 21 маусым. - Б. 2, 8.

10. Буданова, Ю. "Родная моя сторона..." [Мәтін] : [XIX ғасырдың соңғы ширегінде XX ғасырдың ортасында өткен Тобылға дейінгі аймақтың тарихи оқиғалары туралы кітап.] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2014. – 24сәуір. - Б. 8.

11. Буданова, Ю. Фестиваль исторической реконструкции [Мәтін] : [Лисаков қаласында өтті] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2018. - 16 тамыз. - Б. 11.

12. Буданова, Ю. Храм, где живет история [Мәтін] : Лисаков мұражайына 15 жыл / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2006. – 14 желтоқсан.

13. Васильев, К. Трагические моменты истории [Мәтін] : [мұражай кітап шығарды] / К. Васильев // Лисаковская новь. - 2020. – 4 маусым. – Б. 2.

14. Васильев, К. Языком стиха и кисти [Мәтін] : [жергілікті ақындар мен суретшілер көрмесі] / К. Васильев ; Лисаковский мұражайының суреті ұсынылды // Лисаковская новь. - 2017. – 17 тамыз. - Б. 7.

15. Жилиева, Н. Быть женщиной... [Мәтін] : [осы атаумен Лисаков мұражайында көрме өткізілді] / Н. Жилиева // Лисаковская новь. - 2011. – 23маусым. - Б. 11.

16. Жилиева, Н. Лисаковскому музею истории и культуры Верхнего Притоболья - 15 лет [Мәтін] / Н. Жилиева // Лисаковская новь. - 2006. – 30 қараша.

17. Леонидова, Елена. Ночь музеев-2019 [Мәтін] : [Лисаков мұражайында өтті] / Е. Леонидова // Лисаковская новь. - 2019. - 23 мамыр. - Б. 7.

18. Лизунова, Диана. Как рождается войлок [Мәтін] : [мектеп оқушылары бұл туралы мұражай сабағында білді] / Д. Лизунова // Лисаковская новь. - 2020. – 31 қаңтар. - Б. 7.

19. Лизунова, Диана. Сакральные места республики [Мәтін] : [Лисаков оқушылары мұражай сабағында біледі] / Д. Лизунова // Лисаковская новь. - 2020. – 20 ақпан. – Б. 8.

20. Настенко, С. За миром - увидеть человека [Мәтін] : [экспедиция мүшелері мұражайды аралады] / С. Настенко ; фото авт. // Лисаковская новь. - 2015. – 26 ақпан. - Б. 15.

21. Николаева, Елена. Интерес к истории объединяет [Мәтін] : [аймақтық өлкетану оқуы] / Е. Николаева // Лисаковская новь. - 2019. – 17 қазан. - Б. 7.

22. Николаева, Елена. Путешествие во времени [Мәтін] : [«Қола дәуіріне саяхат» көрмесінің ашылуы] / Е. Николаева ; фото авт. // Лисаковская новь. - 2016. – 28 қаңтар. - Б. 8.

23. Поливода, Олег. Чем определяется ценность работы [Мәтін] : [мұражайдағы арт-терапия] / О. Поливода // Бизнес-Пресс Лисаковск. - 2014. - 16 қазан. - Б. 5.

24. Светланова, Н. Музей: это был настоящий праздник [Мәтін] : [Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайының ашылуы] / Н. Светланова ; фото авт. // Лисаковская новь. - 2015. – 5 ақпан. - Б. 9.

25. Скомина, О. Музею - 5 лет [Мәтін] / О. Скомина // Лисаковская новь. - 1996. – 10 желтоқсан. - Б. 2.

26. Сподарь, Е. Следы тысячелетий вечны [Мәтін] : Лисаков мұражайына - 20 жыл / Е. Сподарь ; фото авт. // Лисаковская новь. - 2011. – 15 желтоқсан. - Б. 8.

27. Хрупкое наследие предков [Мәтін] : [мұражай жаңа ғимаратқа көшеді] / [газ ред.] ; фото Е. Ермаковой // Костанайские новости. - 2013. – 8 тамыз. - Б. 10.

6 қаңтар

Мұқатаева Бақтылы Жүргембайқызы (1951)

«БТА Банкі» АҚ Лисаковск филиалының жетекшісі, банк ісінің ардагері, әйелдердің Еуразиялық саммитінің делегаты, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2011). Алматы халық шаруашылығы институтының қаржы-несие факультетін бітірген.

1970 жылдың 1 сәуірінен бастап ол Мемлекеттік банктің Жетіқара филиалының аға несиелік инспекторы, кейін осы банктің менеджерінің орынбасары болып жұмыс істеді.

1979 жылы 12 қарашада ол Мемлекеттік банктің Лисаков филиалының бастығы болып тағайындалды.

Б. Ж. Мұқатаеваның бастамасымен Лисаков техникалық колледжінде компьютерлік операторлар - бағдарламашыларды даярлау тобы құрылды, бұл мамандарды сол жерде даярлауға мүмкіндік берді. Қала әкімшілігімен бірге Б. Ж. Мұқатаева қаланың экономикалық жағдайын тұрақтандыру, ірі өндірістік кәсіпорындар мен шағын және орта бизнесті қолдау бойынша көптеген жұмыстар жүргізді. Б. Ж. Мұқатаеваның табандылығы мен жігерлілігінің арқасында банктің Лисаков филиалы аймақта алғашқылардың бірі болып клиенттерге сәтті қызмет көрсету үшін компьютерлендіріліп, жаңа бағдарламалармен толық жабдықталды.

Қаржылық үлес қалдығы бойынша Лисаков филиалы республикада алғашқы орындардың бірін иеленді. Б. Ж. Мұқатаеваның қаладағы және банктегі экономикалық жағдайды тұрақтандыру жөніндегі қызметі көптеген мадақтамалармен - құрмет грамоталарымен, сыйлықтармен, алғыс сыйлықтарымен бірнеше рет атап өтілді. Бақтылы Жүргембайқызы «Еңбек ардагері» медалімен, «Тұран Банкінің үздік қызметкері» төсбелгісімен, «Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігіне 10 жыл» медалімен марапатталды. 2003 жылы «Қаржы» номинациясы бойынша ол Қазақстанның іскер әйелдерінің ондығына кірді. Ол «Қанатты әйел» ұлттық идеялар жәрмеңкесіне қатысты. Б. Ж. Мұқатаеваның есімі «Қазақстанның үздік адамдары» энциклопедиясында, «Қазақстанның 100 әйел тұлғасы» кітап-альбомында жазылған.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

Настенко, С. Легких путей не искала [Мәтін] / С. Настенко // Лисаковская новь. – 2014. – 20 қараша.

31 қаңтар

Вайсов Кеңес Нұрқанұлы (1936-2010)

Алғашқы құрылысшы, Лисаков қалалық партия комитетінің екінші хатшысы, «Лисаковскрудстрой» АҚ құрылыс кешенінің бастығы, Лисаков қаласының құрметті азаматы (1996).

Орал қаласында туған. Еңбек жолын Алматы құрылыс техникумын бітіргеннен кейін «Қостанайстрой» тресінің № 2 құрылыс-монтаждау басқармасының бригадирі болып бастады, 1959 жылы «Соколоврудстрой» тресіне жұмысқа ауыстырылды. 1965 жылы Қазақ политехникалық институтын бітіріп, инженер-құрылысшы біліктілігін алды.

1967 жылы Лисаков ТКК құрылысының басталуына байланысты К. Н. Вайсов дирекцияның қарамағына зауыттың техникалық қадағалау бөлімінің бастығы ретінде ауыстырылды.

1971 жылдан бастап – гл. инженер Краснооктябрьского боксит басқармасының бас инженері.

1975-1983 жж. – Қазақстан КП Лисаков қалалық комитетінің екінші хатшысы. Осы жылдары К. Вайсов Лисаков қаласының өнеркәсібі мен құрылысын басқарды.

1983-1987 жж. - «Лисаковскрудстрой» тресінің бастығы.

Трест құрылысшылар ұжымын басқара отырып, К. Н. Вайсов Белинский және Қоржынкөл кеніштерінің, химиялық зауыттың, қаланың тұрғын үй және әлеуметтік мәдени-тұрмыстық объектілерінің құрылысына көп күш пен күш жұмсады.

Екі Құрмет белгісі орденімен және «Еңбек ардагері» медалімен марапатталған.

К. Н. Вайсов 2010 жылы 2 қазанда қайтыс болды.

Әдебиет:

1. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 181.

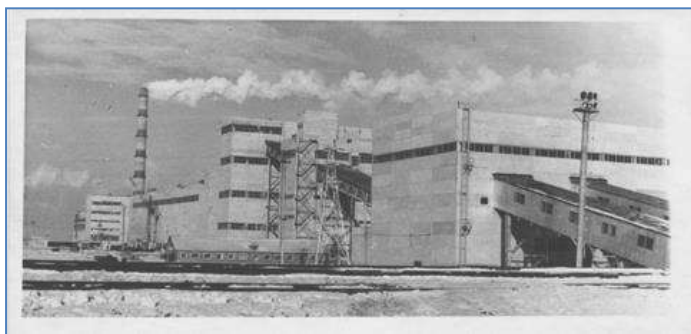
2. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. - Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 28, 115-118, 171-172.
3. Семченко, Иван. Потомок рода кипчак [Мәтін] / Семченко, И. // Притяжение Лисаковска. – Қостанай : [б. и.], 2006. – Б. 174-182.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Болотова, С. Светлый человек [Мәтін] / С. Болотова // Лисаковская новь. – 2016. – 25 ақпан. – Б. 8.
2. Худайбергенов, В. Все определяет человек с мастерком [Мәтін] / В. Худайбергенов // Лисаковская новь. – 1996. – 31 қаңтар. – Б. 2.

19 ақпан

Лисаков тау-кен байыту комбинаты (1971)

1949 жылы тамызда технолог-геолог Николай Семенович Яременко Лисаковта қоңыр темір оолит кендерінің кен орнын ашты. Өзінің масштабы бойынша кен орны ең үлкен кен орындарының бірі болды, оның Қазақстандағы темір рудасының қорындағы баланстағы үлесі

шамамен 17 пайызды құрады. 50-ші жылдар жер қойнауында алты миллиард долларлық қоры бар кенді қалай байыту керектігін анықтауға жұмсалды. Ол үшін барлық ғылыми зерттеу күштері жұмылдырылды. Лисаков кендерін өңдеу технологиясын анықтауға арналған зерттеулерді 1951-1956 жылдары «Механобр», «Уралмеханобр» институттары және «Сибэлектросталь» металлургиялық зауыты жүргізді. КСРО Министрлер Кеңесі 1960 жылғы 28 желтоқсандағы № 1321 қаулысымен қуаттылығы жылына 36 миллион тонна шикі кен және жылына 17,1 миллион тонна концентрат шығаратын Лисаковтау-кен байыту комбинаты құрылысының жобалық ғимаратын бекітті. Жобалық ғимаратты Гипроруда институты 1961 жылы жасаған. 1962 жылы жоба Целинный экономикалық кеңесінде қаралып, мақұлданды. Үкіметтің қаулысын орындау үшін Чермет министрлігі дирекция құрды, содан кейін Лисаков пен Качар ТКК құрылысы бойынша бірлескен дирекция құрылды. Біріккен дирекция өз қызметін 1961 жылы 14 қаңтарда бастады.

1966 жылы КСРО Чермет министрлігі тұтыну зауыттарында концентратты агломерациямен гравитациялық-магниттік байыту схемасы бойынша кен дайындайтын зауыт салу туралы шешім қабылдады. Зауыттың кең құрылысы 1967-1968 жылдары басталды, осы жылдары ғимараттардың кептіру, байыту және ұсақтаудың алғашқы негіздері қаланды.

1969 жылы қазанда БЛКЖО ОК Лисаков тау-кен байыту комбинатының құрылысын Бүкілодақтық екпінді комсомолдық құрылыс алаңы деп жариялады. 1970 жылдан бастап лисаков кені Қарағанды металлургия комбинатына жіберілді. 1970 жылы Д. Шарыгин салынып жатқан Лисаков ТКК директоры болып тағайындалды, ол осы қызметте 1985 жылға дейін жұмыс істеді.

Қара металлургия министрлігінің 1971 жылғы 19 ақпандағы №175 бұйрығына сәйкес Лисаковский тау-кен байыту комбинаты ұйымдастырылды. Құрылып жатқан Лисаков және Качар тау-кен байыту фабрикаларының біріккен дирекциясын толығымен тарату 1972 жылы 4 қыркүйекте Қара металлургия министрлігінің № 583 бұйрығы негізінде жүзеге асырылды.

Зауыттың негізгі қызметі елдің металлургиялық кәсіпорындары үшін, ең алдымен Магнитогорск, Қарағанды және Батыс Сібір металлургия зауыттары үшін тауарлық темір кені мен темір рудасының концентратын өндіру болды. 1972 жылы желтоқсанда ГМО фабрикасының бірінші бөлімі пайдалануға берілді.

1981 жылдан 1983 жылға дейін зауыт ұжымы 6 рет КСРО Қара металлургия министрлігінің ауыспалы Қызыл Туымен марапатталды. 1981 жылдың қорытындысы бойынша еңбек ұжымы КОКП Орталық Комитетінің, КСРО Министрлер Кеңесінің, Бүкілодақтық Орталық Кәсіподақтар Кеңесінің және Бүкілодақтық Лениндік Жас Коммунистік Лиганың Орталық Комитетінің ауыспалы Қызыл Туымен марапатталды және КСРО Бүкілодақтық экономикалық жетістіктері көрмесінің Құрмет залына енгізілді.

КСРО-ның құрылғанына 60 жыл толуына орай өткізілген Бүкілодақтық жарыста кәсіпорын ұжымы елдің тау-кен фабрикалары арасында үздік болды. 1991 жылы КСРО-ның ыдырауы кәсіпорындармен қалыптасқан өндірістік-экономикалық байланыстарды бұзды. Қазақстан Республикасы Президентінің 1993 жылғы 21 маусымдағы №1257 Жарлығымен мемлекеттің қатысуымен холдинг түріндегі «Крамдс» ұлттық акционерлік қоғамы құрылды. Лисаков кен-байыту комбинаты «Крамдс» АҚ құрамына енді. 1993 жылы 5 наурызда Лисаковтық ГОК «Лисаков тау-кен байыту комбинаты» АҚ болып қайта құрылды. «ЛГОК» АҚ қаржы-шаруашылық қызметін жақсарту үшін 1996 жылдың қарашасынан 1999 ж. дейін «Лисаковтық ГОК» АҚ акцияларының мемлекеттік пакеті «Есіл» өндірістік-қаржылық компаниясының басқаруына алынды. Зауыт Өскемен титан-магний комбинатын отандық шикізатпен қамтамасыз ету үшін титан-цирконий концентраттарын шығаратын жаңа өндірістерді ашумен жұмыс істеді. 1999 жылы 1 қарашада Лисаковтық ГОК банкрот деп жарияланды. 1999 жылы Лисаковтық ГОК базасында «Өркен» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі құрылды. «Өркен» ЖШС-нің Лисаков филиалы «АрселорМиттал Теміртау» АҚ құрамына кіреді.

Әдебиет:

1. Город наших надежд [Мәтін] / құраст. З. Х. Арефьева, В. А. Кошелев. – Лисаков, 1996. – 136 б.

2. Кошелев, В. Лисаковск: география дел и имен [Мәтін] / В. Кошелев. – Алма-Ата : Казахстан, 1983. – 48 б. : фото.
3. Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. мен материалдар жин. / «Қостанай облысы әкімдігінің мұрағаттар мен құжаттау басқармасы» ММ ; «Қостанай облысы мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Костанайполиграфия, 2011. – Б. 338-340.
4. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков аймақ. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 181.

Мерзімді басылымдардан алынған мақалалар:

1. Айтыкова, Валерия. Лисаковску – 35 [Мәтін] : [кәсіпорындардың тарихы және олардың алғашқы директоры болған адамдардың есімдері] / В. Айтыкова ; Лисаков аймақтық мұрағаты материалдары бойынша // Бизнес-Пресс Лисаковск. - 2006. – 15 маусым. - Б. 7.
2. Бородин, Р. "Трудовая слава комбината" [Мәтін] : [Лисаковтық ГОК-тың тарихына арналған көрме] / Р. Бородин // Лисаковская новь. - 2018. – 18қазан. - Б. 11.
3. Буданова, Ю. Лисаковск - Всесоюзная ударная комсомольская стройка: 1969-2019 [Мәтін] : мерейтойлық оқиғалар / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2019. – 4 сәуір. - Б. 3.
4. Гейнце, С. Славные люди, первостроители: Лисаковтық ГОК-қа - 10 жыл [Мәтін] : [алғашқы құрылысшы естелігі] / С. Гейнце // Лисаковская новь. - 1980. - № 40. - Б. 3.
5. Д. Шарыгин: "Трудились вдохновенно и энергично": Лисаковску – 25 [Мәтін] : ардагер айтады / жазуға дайындаған В. Худайбергенов // Лисаковская новь. - 1996. – 3 ақпан. - Б. 2, 3.
6. Далеко ходить не надо [Мәтін] : [«Өркен» ЖШС-нің Лисаковск филиалының келешегі] / Интернеттен алынған фото ; [газ.бас ред. С. В. Харченко] // Костанайские новости. - 2015. – 2 шілде. - Б.10.
7. Демин, В. С первого колышка [Мәтін] : Лисаковтық ГОК-қа - 10 жыл / В. Демин // Лисаковская новь. - 1980. - № 37. - Б. 2.
8. Дрожанов, В. Самое первое, первое, первое [Мәтін] : [Лисаковтық ГОК-тің құрылысы туралы еске алу] / В. Дрожанов // Лисаковская новь. - 1996. – 6 қаңтар. - Б. 3.
9. Дрожанов, В. Традициям верны [Мәтін] : [Лисаковтық ГОК-тің құрылыс тарихы] / В. Дрожанов // Лисаковская новь. - 1980. - № 43. - Б. 1.
10. Зябрев, Е. Мы были в числе лучших [Мәтін] : [Лисаковтық ГОК-тің бұрынғы директоры еске алу] / Е. Зябрев // Лисаковская новь. - 2001. – 2 наурыз. - Б. 2.
11. Иван Ланкин: Многогранность личности [Мәтін] : [ГОК ардагері Иван Ланкин туралы естелік] / [газ. ред.] // Лисаковская новь. - 2008. – 30 қазан. - Б. 2.

12. Ивченко, Н. Если оглянуться назад [Мәтін] : [Лисаков құрылысының тарихы] / Н. Ивченко // Лисаковская новь. - 1980. - № 46. - Б. 1.
13. Лисаковск в 1965-1967 годы: к 80-летию Костан. обл. и 45-летию города : музейная фотопанорама / совместный проект Лисаков. музея истории и культуры Верхнего Притоболья и ред. газ. "Лисаковская новь" // Лисаковская новь. - 2016. – 1 маусым. - Б. 7.
14. Лисаковск в 1970 году: к 80-летию Костан. обл. и 45-летию города : музейная фотопанорама / совместный проект Лисаков. музея истории и культуры Верхнего Притоболья и ред. газ. "Лисаковская новь" // Лисаковская новь. - 2016. – 18 тамыз. - Б. 4.
15. Лисаковск в 1968 году: к 80-летию Костан. обл. и 45-летию города : музейная фотопанорама / [газ. ред.] // Лисаковская новь. - 2016. – 28 шілде. - Б. 8.
16. Лукьянчиков, А. Сердце комбината [Мәтін] : [ЛГОК кен байыту фабрикасы] / А. Лукьянчиков // Лисаковская новь. - 1981. - № 55. - Б. 2.
17. Настенко, С. Трудом славен человек [Мәтін] : ["Өркен" ЖШС өндірісінің озаттары] / С. Настенко ; фото авт. //Лисаковская новь. - 2014. – 17 шілде. - Б. 8.
18. ОРКЕН: двойной праздник труда [Мәтін] : ["Өркен" ЖШС Лисаков филиалы жаңа атауын алғанының 20 жылдығына орай] / [газ.ред.] // Лисаковская новь. - 2020. – 16 шілде. – Б. 7.
19. Оркен: общий результат от усилий каждого [Мәтін] : [өндіріс озаттары] / [газ. ред.] // Лисаковская новь. - 2017. - 13 маусым - Б. 7.
20. Памяти Шарыгина Д. А. [Мәтін] / ЛГОКа и "Өркен" ЖШС ЛФ ұжымы // Лисаковская новь. - 2009. – 2 шілде. - Б. 3.
21. Первостроители вспоминают. О тех, кто начинал [Мәтін] : [Лисаков халқы туралы болашақ кітаптан үзінді] / жин. дайынд. К. Васильевым // Лисаковская новь. - 2018. – 16 тамыз. - Б. 2.
22. Проскурина, В. О тех, кто кормил и обихаживал [Мәтін] : [қала құрылысынас әзірлеуші жұмыскерлер де қатысты] / В. Проскурина // Лисаковская новь. - 2011. – 14 сәуір. - Б. 11.
23. Русанов, Ю. В одном строю [Мәтін] : [Лисаковтық ГОК-тың геологиялық қызметі] / Ю. Русанов // Лисаковская новь. - 1980. - № 27. - Б. 3.
24. Страшнов, В. С упором на недостатки [Мәтін] : [Лисаковтық ГОК-тің есеп беру-сайлау конференциясы өтті] / В. Страшнов // Лисаковская новь. - 1981. - № 85. - Б. 2-3.
25. Тырсин, А. Главное дело жизни [Мәтін] : [құрылып жатқан Лисаковтық ГОК-тың бас инженері Тырсин Сергей Михайлович] / А. Тырсин // Лисаковская новь. - 1996. – 23 тамыз. - Б. 5.
26. Черненко, Г. Перелистывая годы [Мәтін] : [Лисаков қаласының құрылысы] / Г. Черненко // Лисаковская новь. - 1996. - 1 маусым. - Б. 2, 5.
27. Шарыгин, Д. Совершенствуя работу [Мәтін] : [Лисаков тау-кен байыту комбинаты] / Д. Шарыгин // Лисаковская новь. - 1981. - № 55. - Б. 1.
28. Фефелова, Людмила. Человек, который построил ЛГОК: ЛТКК-нің директоры Дмитрий Шарыгиннің туғанына 9 қарашада 100 жыл толды,

директора ЛГОКа [Мәтін] / Л. Фефелова ; отбасылық мұрағат фотолары // Костанайские новости. - 2018. – 15 қараша. – Б. 19.

29. Чоп, С. Центральная лаборатория и ОТК [Мәтін] : [Лисаков тау-кен байыту комбинаты] / С. Чоп // Лисаковская новь. - 2007. – 29 қараша. - Б. 2.

30. Чурилов, Н. Там, где начинается металл [Мәтін] : [Лисаков тау-кен байыту комбинаты] / Н. Чурилов // Лисаковская новь. - 1981. - № 55. - Б. 3.

31. Шарыгин, Д. А. [Мәтін] : [91 жылы Лисаковтық ГОК-тың директоры өмірден өтті] / В. Полешко [және т. б.] // Лисаковская новь. - 2009. - 28 мамыр. - Б. 2.

32. Шарыгин, Д. Совершенствуя работу [Мәтін] : [Лисаков тау-кен байыту комбинаты] / Д. Шарыгин // Лисаковская новь. - 1981. - № 55. - Б. 1.

33. Шевченко, Т. Открыт музей [Мәтін] : [ГОК-тың еңбек даңқы] / Т. Шевченко // Лисаковская новь. - 1980. - № 87. - Б. 4.

6 ақпан

Бабилов Константин Николаевич (1936)

Бірінші құрылысшы, «Целинсантехмонтаж» тресінің бастығы (1969-1998). Челябині облысының Сосновскогорге қарасты Долгая ауылында туған. 1965 жылы Свердлов монтаждау техникумын бітірген. Еңбек жолын 1952 жылы Челябиніде «Южуралсантехмонтаж» тресінде слесарь-сантехник болып бастаған. 1955 жылы ол алғашқы құрылысшылардың қатарында Рудный қаласындағы Соколов-Сарбай тау-кен байыту комбинатының құрылысына келді. «Целинсантехмонтаж» тресінің Рудный СМУ-де қатарынан 12 жылдан астам жұмыс істеген ол сантехник, бригадир, мастер, учаске бастығы болып жұмыс істеді. 1964 жылдан бастап ол Лисаковтегі алғашқы нысандардың құрылысына қатысып, 1969 жылы 6 сәуірде «Целинсантехмонтаж» тресінің Лисаков бөлімін құра отырып, осы ұйымның басшысы болып тағайындалып, оны 1998 жылға дейін басқарды.

Ол көптеген жылдар бойы Қостанай облысы мен республиканың маңызды нысандарының құрылысына қатысты.

4 медальмен, құрмет грамоталарымен және төсбелгілермен марапатталды.

Әдебиет:

Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айма. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 179

27 ақпан

Лим Михаил (1931)

Басы ОРС-ты жұмыспен қамтамасыз ету бөлімі, КБРУ директорының орынбасары.

Ресейдің Приморский өлкесінің Шкотовский ауданындағы Шкотово аулында туған. 1970 жылы Новосибирск Кеңестік және Кооперативті Сауда институтын өнеркәсіп тауарларының тауар сарапшысы мамандығы бойынша бітірді.

1949-1952 жылдары Торғай геодезиялық экспедициясында жұмыс істеді. Алдымен жұмысшы, содан кейін жалға алушы және топограф болды. 1952-1955 жж. - Закавказье әскери округінде Кеңес Армиясы қатарында мерзімді әскери қызметін өтеді.

1955-1963 жж. - Қостанайдағы түрлі ұйымдарда жұмыс істеді. 1963-1970 жж. - Рудныйдағы дүкен меңгерушісі, ССГОК саудалау-сатып алу базасының жұмысшыларды қамтамасыз ету бөлімінің директоры. 1970 жылдан - депутат. ЛГОК жұмысшылармен қамтамасыз ету бөлімінің бастығы, ал 1975-1981 жылдары - сол ұйымның басшысы. М. Лим еңбек ұжымын құруға, қаланың сауда және қоғамдық тамақтандырудың материалдық-техникалық базасын нығайтуға көп көңіл бөлді. 10 жыл Краснооктябрь боксит кеніші директорының орынбасары, салынып жатқан Свемо зауыты дирекциясында экономист болып жұмыс істеді.

Медалдармен және құрмет грамоталарымен марапатталған.

Әдебиет:

Лисаковск – это мы [Текст] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 194.

23 июня

Шавва Иван Фомич (1921-2003)

Ұлы Отан соғысының қатысушысы, Лисаков қаласының құрметті азаматы (1985), Қазақ КСР халық ағарту ісінің үздігі, еңбек ардагері.

Қостанай облысы, Обаған ауданының Бирюковка ауылында дүниеге келген.

1941 жылы ол Қызыл Армия қатарына шақырылды. Средловский жаяу әскер училищесін бітірген. 62-ші армияның 895-ші атқыштар полкінің құрамында ол Сталинград майданында шайқасты, пулеметші болған. Жараланған ол Томск ауруханасына жеткізілді.

Ауруханадан кейін оны Новосибирск әскери институтына, содан кейін Новосибирск әскери зауытына оқуға жіберді. 1945 жылдың тамызында елге қайтарылды.

Соғыстан кейін ол Қостанай және Петропавл мұғалімдер институттарын бітірді. Ол 10 жыл аудандық оқу бөлімінің инспекторы, меңгерушісі, Пресногорьков мектебінің мұғалімі болып жұмыс істеді. 1972 жылдан бастап –

Лисаков қаласындағы № 3 орта мектептің директоры болды. Шавва Иван Фомич «Учитель» кітабын жазды.

Шавва И. Ф. II дәрежелі Отан соғысы орденімен, «Ерлігі үшін», «Сталинградты қорғағаны үшін», «Еңбектегі ерлігі үшін», «Тың және тыңайған жерлерді игергені үшін» медальдарымен, «Қазақ КСР халық ағарту ісінің үздігі» атағымен марапатталды.

Әдебиет:

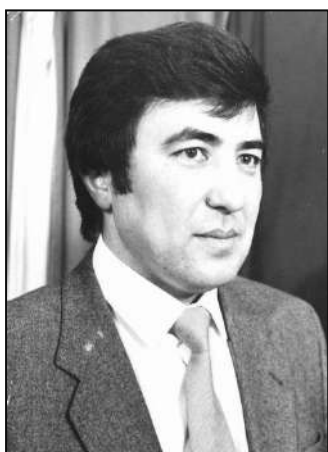
1. Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. мен материалдар жин. / «Қостанай облысы әкімдігінің мұрағаттар мен құжаттау басқармасы» ММ ; «Қостанай облысы мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2011. – Б. 384-385.
2. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 5, 64-66, 204.
3. Олар жеңіспен оралды [Мәтін] : 1941-45 жж. Ұлы Отан соғысы Жеңісінің 65 жылдығына арналады=Они вернулись с победой: посвящ. 65-летию Победы с Великой Отечественной войне 1941-45 гг. Т. 14. Қостанай облысы=Костанайская область / гл. ред. Т. И. Есмуханова. – Қостанай, 2010. – Б. 139.

Мерзімді басылымдардан алынған мақалалар:

Болотова, С. «Надо жить по совести, с оптимизмом» [Мәтін] : [Шавва И. Ф. Лисаков қаласының құрметті азаматы] / С. Болотова // Лисаковская новь. – 2016. – 23 маусым.

4 июля

Садықов Ғалым Садықұлы (1951)

Жоғары санатты дәрігер-хирург, ҚР денсаулық сақтау ісінің үздігі, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2001).

Ақмола облысының Урюпинка аулында туған.

1968-1974 жж. – Целиноград мемлекеттік медицина институтын бітірген.

1974-1975 жж. - Қостанай қалалық ауруханасының интернатурасында.

1975 жылы тамыздан бастап – Лисаков қалалық орталық ауруханасының дәрігер – хирургы.

1984 жылдан 1987 жылға дейін шетелде, Алжирде жұмыс істеді (Виляя ТизМУЗУ госпиталь Айн-Ель-Хаммам). Кеңестік дәрігерлер тобын басқарып, хирургиялық бөлімнің меңгерушісі болды.

1990-1995 жылдары - Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің депутаты. 1993 жылдан - орталық қалалық аурухананың хирургия бөлімінің меңгерушісі. 1999 жылдан – дәрігер-хирург, Мирас МО директоры. Алматы, Харьков,

Челябі, Мәскеу, Екатеринбург секілді 10-нан астам қалаларында мамандандырылған.

«Рухани жағыру» бағдарламалық мақаласының «Атамекен» бағдарламасы аясында Ғ. Садықов көп балалы Күнтуовтар отбасына төрт бөлмелі пәтер сатып алып, сыйға тартты. «Мирас» МО базасында ҰОС ардагерлеріне арналған он күндік ақысыз денсаулық курстары ұйымдастырылды.

Садықов Ғ. С. «Алтын қолдар шебері», «Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау ісінің үздігі» атағына ие, «Құрмет» орденімен (2017), «Шапағат» медалімен (2006), «Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 20 жыл» (2011), «Сала көшбасшысы», «Даңқ жұлдызы. Қазақстан экономикасына» медальдарымен, «Жомарт жан «төсбелгісімен (2018) марапатталған.

Әдебиет:

1. Город наших надежд [Мәтін] / құраст. З. Х. Арефьева, В. А. Кошелев. – Лисаков, 1996. – Б. 45-46.
2. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 201.
3. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 32, 199-200.
4. Садыкова, М. Миссия – творить добро. Медицинский центр «Мирас» [Мәтін] / М. Садыкова. – Лисаков : Қостанай баспа алаңы, 2019. – 145 б.

Мерзімді басылымдардан алынған мақалалар:

1. Баранова, О. В МЦ "Мирас" двойной юбилей [Мәтін] : [ерлі-зайыпты Садықовтардың мерейтойлық күні, еңбек өтілі] / О. Баранова ; фото авт. // Лисаковская новь. - 2009. - 18 маусым. - Б. 1, 10.
2. Баронова, Г. Мирас приходит на помощь [Мәтін] / О. Баронова // Деловой мир. - 2004. - № 6.
3. Васина, Елена. Миссия - творить добро [Мәтін] : 28 қарашада "Мирас" медицина орталығы өздерінің 20 жылдықтарын атап өтті / Е. Васина // Лисаковская новь. - 2019. – 5 желтоқсан. – Б. 7.
4. Васина, Елена. На обследование - в "Мирас" [Мәтін] : [магнитті-резонанстық томография кабинеті ашылды] / Е. Васина // Лисаковская новь. - 2015. – 15 қазан. - Б. 1, 15.
5. Медицинский центр "Мирас" - 10 лет [Мәтін] / [газ. ред.] // Лисаковская новь. - 2009. – 26 қараша. - Б. 9.
6. Победители "Жомарт жан" [Мәтін] : [лисаковтық дәрігер Садықов Ғ. С.] / [газ. ред.] // Лисаковская новь. - 2018. – 18 қазан. - Б. 3.
7. Сподарь, Елена. Еще одна заслуженная награда [Мәтін] : [Ғ. С. Садықовқа хирург дәрігер жоғары санаты берілді] / Е. Сподарь // Лисаковская новь.- 2020. – 11 маусым. – Б. 1.

8. Стимулы развития [Мәтін] : ["Мирас" медицина орталығы] / сұхбат жүргізген О. Баранова // Лисаковская новь. - 2010. – 25 желтоқсан. - Б. 9.

9. Это кто-то должен делать: 11 лет: миссия творить добро [Мәтін] // Лисаковская новь. - 2011. - 16 маусым - Б. 5.

10 шілде

Коваленко Виктор Петрович (1936-2006)

Лисаков қалалық жұмысшы депутаттары Кеңесі атқару комитетінің төрағасы (1973-1987), Лисаков қаласының құрметті азаматы (1991).

Запорожье қаласында дүниеге келген. Мектеп бітіргеннен кейін, 1953 жылы ол Запорожье құрылыс техникумына түседі, оны 1956 жылы бітіреді.

1956 жылдың желтоқсанынан 1959 жылдың шілдесіне дейін Германиядағы Кеңес әскері тобында болды. 1969 жылы инженер-құрылысшы мамандығы бойынша Қазақ политехникалық институтының Рудный филиалын бітірді.

1971 жылдың қыркүйегінен 1973 жылдың мамырына дейін В. П. Коваленко - Мәскеудегі КОКП Орталық Комитеті жанындағы Жоғары партия мектебінің тыңдаушысы. 1973 жылы мамырда ол халық депутаттары Лисаков қалалық кеңесі атқару комитетінің төрағасы болып сайланды. Осы қызметте 14 жыл жұмыс істеген Виктор Петрович қаланы кешенді дамытуға, қала айналасында орманды саябақ аймағын құруға, тұрғындарды бау-бақша учаскелерімен, жеке гараждармен қамтамасыз етуге ерекше назар аударды. Олар Лисаков қаласында қала экономикасын салааралық басқару жүйесін (Поти эксперименті) шығармашылық зерттеуге және енгізуге дайындыққа, 1980-1990 жылдарға арналған Лисаков әлеуметтік-экономикалық даму жоспарын ғылыми-практикалық дайындауға және іске асыруға, іздеу және қалада жаңа, бірегей ғылыми сыйымды, жоғары технологиялық заманауи өндірістер салуға ат салысты.

В. П. Коваленко механикалық жөндеу зауытының директоры лауазымын атқарып, Краснооктябрь боксит кеніші директорының күрделі құрылыс жөніндегі орынбасары болып жұмыс істеді.

1969-1994 жылдары Қостанай облыстық және Лисаков қалалық халық депутаттары кеңесінің депутаты болды.

1995 жылы қазанда В.П.Коваленко құрметті зейнетке шықты. В. П. Коваленко «Құрмет Белгісі» орденімен, «Еңбектегі ерлігі үшін», «Тың жерлерді игергені үшін», «Еңбек ардагері» медальдарымен, одақтық, республикалық, облыстық және қалалық маңызы бар құрмет грамоталарымен марапатталды.

Ол Лисаков қаласында қайтыс болып, сол жерге жерленген.

Мақалалар:

Начатое нами – продолжают другие [Мәтін] / В. П. Коваленко // Лисаковская новь. – 2003. – 28 тамыз.

Әдебиет:

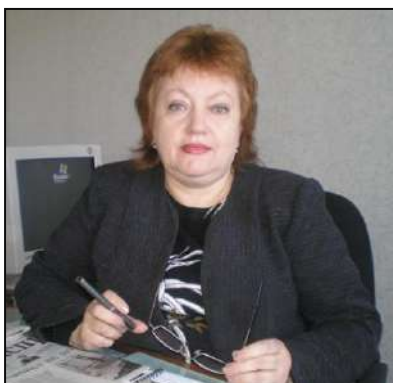
1. Город наших надежд [Мәтін] / құраст. З. Х. Арефьева, В. А. Кошелев. – Лисаков, 1996. – Б. 35-37.
2. Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : құж. мен материалдар жин. / «Қостанай облысы әкімдігінің мұрағаттар мен құжаттау басқармасы» ММ ; «Қостанай облысы мемлекеттік мұрағаты» ММ филиалы ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты». – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2011. – Б. 340-343.
3. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков аймақ. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 190-191.
4. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 83-86, 187-188.
5. Семченко, Иван. Почетный гражданин [Мәтін] / И. Семченко // Притяжение Лисаковска. – Қостанай, 2006. – Б. 102-125.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Болотова, С. След на земле [Мәтін] : В. П. Коваленкоға 80 жыл және Лисаковқа 45 жыл / С. Болотова // Лисаковская новь.- 2016. – 7 шілде. - Б. 8.
2. Худайбергенов, В. На все будущие времена [Мәтін] : [Лисаковтың алғашқы құрылысшысы В. П. Коваленко] / В. Худайбергенов // Лисаковская новь. - 1996. – 9 шілде. - Б. 2.
3. Швец, В. Светлая память [Мәтін] : [Виктор Петрович Коваленко, Лисаковск қалалық кеңесі атқару комитетінің төрағасы] / В. Швец // Лисаковская новь. - 2011. – 7 шілде. - Б. 2.

5 тамыз

Лескова Лилия Гербертовна (1956)

Рудный индустриалдық институтының қашықтықтан оқыту технологиялары және жаппай ашық онлайн курстардың жетекшісі (ЦДОТ и МООК), э. ғ. к., ЛСЭЗ әкімшілік кеңесінің төрағасының орынбасары (1993–1996), Лисаков қаласы әкімінің орынбасары (1996–2004), Лисаков қаласының құрметті азаматы (2006).

Қостанай облысының Семизерное ауылында туған.

1975 жылы Целиноград қаржы-экономикалық колледжін бітіргеннен кейін Боровской аудандық қаржы бөліміне жұмысқа жіберілді.

1977 жылы ол Лисаков қалалық қаржы бөліміне жұмысқа ауыстырылды, онда экономист, бастықтың орынбасары, содан кейін басшы болып жұмыс істеді.

1980 жылы Рудный индустриалды институтын тау-кен инженері мамандығы бойынша бітіріп, 2000 жылы Ресей Федерациясы Президентінің жанындағы Ресей мемлекеттік басқару академиясында экономика ғылымдарының кандидаты ғылыми атағын қорғады.

1993 жылдан 1996 жылға дейін ол осы уақыттар аралығында депутат болды. Лисаков арнайы экономикалық аймағының қаржы және жұмысты ұйымдастыру жөніндегі арнайы экономикалық аймағының әкімшілік кеңесі төрағасының орынбасары болды.

1996 жылдан 2004 жылдар аралығында ол Лисаков қаласы әкімінің орынбасар қызметін атқарды.

2004 жылдан - Қостанай облысының экономика және бюджеттік жоспарлау департаментінің директоры.

2006 жылдан - Рудный индустриалды институтының қашықтықтан оқыту факультетінің Лисаков филиалының деканы.

Оның тікелей қатысуымен еркін, содан кейін арнайы экономикалық аймақ режимі әзірленіп, сыналды (СЭЗ). Ғалымдар мен экономиканың түрлі салаларындағы мамандардың ұсыныстары негізінде оның қатысуымен Лисаков қаласын дамытудың 2002-2010 жылдар кезеңіне арналған Стратегиясы мен Бағдарламасы жасалды, бұл қала билігі қызметіндегі басты бағдар болып табылады. Бұл құжат Қазақстанның шағын қалаларын дамытудың мемлекеттік бағдарламасын әзірлеу кезінде де қолданылды.

Л. Г. Лескова Лисаков «Лисаков қаласының экономикалық және әлеуметтік даму қоры» МКК, «Шағын және орта бизнесті дамытудың оңалту қоры» ҚҚ, «Қазақстанның шағын және орта қалаларын дамытуға көмек орталығы» ҚБ ұйымдастырылды және өз қызметін сәтті жүзеге асырды.

Лескова Лилия Гербертовна бірнеше рет Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу бойынша жұмыс топтарының құрамына кірді.

«Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 10 жыл» мерейтойлық медалімен, Қостанай облысының 80 жылдығына орай медальмен марапатталған.

Мақалалар:

Путь к развитию – лисаковский вариант [Мәтін] // Город наших надежд / құраст. З. Х. Арефьева, В. А. Кошелев. – Лисаков, 1996. – Б. 55-58 .

Әдебиет:

1. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 194-195.
2. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 33, 192-194.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Львов, Р. В Рудненском индустриальном институте воспитывают молодую интеллигенцию [Мәтін] / Р. Львов // Комсомольская правда. - 2007. – 15 мамыр.
2. Фелелова, Людмила. «Чтобы доказать верность родине, я землю ела...» [Мәтін] / Л. Фелелова // Костанайские новости. - 2019. – 4 сәуір. - Б. 1, 9.

12 тамыз

Лисаков қаласы (1971)

Ұлы Отан соғысынан кейін ғалым Д. Торорковтың Аятты белсенді түрде зерттеу қажеттілігіне көз жеткізген мақалалары баспасөз беттерінде пайда болды. 1949 жылы тамызда техник-геолог Н. Яременконың және бұрғылау шебері А. Токаревтің басшылығымен Аят геологиялық барлау экспедициясының іздестіру партиясы Лисаков селосының маңында оолитті темір рудаларының кен орнын тапты.

Он жыл бойы Лисаковкен орнын игеру туралы ғылыми даулар болды. 1960 жылы желтоқсанда КСРО Министрлер Кеңесі Лисаков тау-кен байыту комбинатын салу туралы шешім қабылдады. Тау-кен байыту комбинаты нысандарының құрылысы 1967 жылы басталды.

1969 жылы Лисаков тау-кен байыту комбинатының құрылысын БЛКЖО ОК екпінді комсомолдық құрылыс алаңы деп жариялады.

Қаланың алғашқы құрылысшыларының жас ынта-жігері мен ынта-ықыласы Лисаковскіге көптеген онжылдықтар бойына шығармашылық серпін берді, оның табанды сипаты мен кез-келген қиын жағдайға төтеп беру қабілетін анықтады.

Бірінші үй 1966 жылы тамызда пайдалануға берілді. Алда әлі Қызылжар және Верхнетобольск гидрожелілірі, құрылыс индустриясының базасы мен қайта өңдеу фабрикасының құрылысы тұрды. Кешенді даму әр шағын аудандарда мектептер, балабақшалар, дүкендер, сервистік кәсіпорындар салуды көздеді.

1971 жылы 12 тамызда Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесі Төралқасының Жарлығымен Лисаков қаласы облыстық бағыныстағы қалалар санатына енгізіліп, Лисако қаласы аты берілді. (5.с.1).

1972 жылы желтоқсанда ГМО фабрикасының бірінші бөлімі пайдалануға берілді. Сол кезден бастап Лисаковск кеншілердің қаласына айналды. 1990 жылдары Лисаковтықтар көптеген қиындықтарды жеңуге мәжбүр болды. КСРО өмір сүрген кезге бағдарланған қала құрушы кәсіпорындарды дамыту сол жылдары Лисаков үшін үлкен проблемаларға айналды. 1992 жылы Қазақстан Республикасы Парламентінің шешімімен қала еркін экономикалық аймақ мәртебесін алды. Нарықтық экономика жағдайында жұмыстың жаңа әдістерін іздеу басталады. Осы қиын кезеңде шетелдік инвестицияларға үміт болған жоқ, сондықтан жаңадан пайда болған жергілікті кәсіпкерлік құрылымдар қолдау алды.

1996 жылы ел Президенті Н. Назарбаевтың жарлығымен еркін экономикалық аймақ Лисаков арнайы экономикалық аймағына айналды, ерекше экономикалық режим 1999 жылдың сәуіріне дейін жұмыс істеді.

Еркін экономикалық аймақ, содан кейін арнайы экономикалық аймақ қала үшін даму кезеңдеріне айналды - алдымен өмір сүру мектебі, кейінірек жаңа экономикалық және саяси жағдайлардағы өмір мектебі құрылды. Қалаға арнайы экономикалық аймақ мәртебесі берілген экономикалық тәуелсіздік артықшылықтарын пайдалана отырып, жаңа өндірістерді ұйымдастыра отырып, өндірістік-экономикалық базаны қайта құру бойынша жұмысты бастау мүмкін болды. Қалада бірқатар шағын және орта бизнес пайда болды. Қала 90-жылдардағы дағдарыстан сәтті өтті: әртараптандырылған экономика құрылды, жаңа өндірістер дамуда.

Әдебиет:

1. Город наших надежд [Мәтін] / құраст. З. Х. Арефьева, В. А. Кошелев. – Лисаков, 1996. – Б. 35-37.
2. Гражданское созидание [Мәтін] : док.-публ. обозрение работы ОО «Созидание» (г. Лисаковск) за 1999-2009 годы [Текст] : анықтамалық нұсқаулық / общ. ред. А. Я. Ильницкого ; «Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты» «ГАКО» ММ филиалы ; обществ. «Созидание» қоғ. бірл. – Баспа. 4-ші, өзг. мен толықт. Енгізу. – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2010. – 472 б.
3. Ильницкий, А. Я. Исповедь провинциала [Мәтін] : автобиографиялық естелік / А. Я. Ильницкий. – Лисаков, 2011. – 211 б.
4. Кошелев, В. Лисаковск: география дел и имен [Мәтін] / В. Кошелев. – Алма-Ата : Қазақстан, 1983. – 48 б. : фото.
5. Лисаков=Лисаковск [фотоальбом] / фото А. Дубинина. – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2008.
6. Лисаков=Лисаковск=Lisakovsk [фотоальбом]. – Лисаковск, 2001. – 27 б. : фото.
7. Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : сб. документов и материалов / гл. ред. М. И. Байлин. – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2011. – 548 б. : фото.

8. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 194-195.
9. Мой Лисаковск. Городу 45 лет [Мәтін] / дизайн Д. Денисова. – Костанай : Издательский дом, 2016. – 38 б. : фото.
10. Моя планета – город Лисаковск [Мәтін] : естелік, фотографиялар, құжаттар / Лисак. Жоғ. Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы. – Лисаков, 2002. – 40 б. : фото.
11. Туған жер. История Костанайской области в краеведческих исследованиях и публицистике [Мәтін] : мақ. жин. – Лисаков : Қостанай облысы Мәдениет басқармасының Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы, 2018. – 180 б.
12. Рау, Альберт. События и факты в газетных вырезках: 1985-2015 [Мәтін] / А. П. Рау. – Астана : Фолиант, 2015. – 368 б.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Айтыкова, Валерия. Лисаковску – 35 [Мәтін] : [кәсіпорындардың тарихы және олардың алғашқы директоры болған адамдардың есімдері] / В. Айтыкова ; Лисаков аймақтық мұрағатының материалдары негізінде // Бизнес-Пресс Лисаковск. - 2006. – 15 маусым. - Б. 7.
2. Баженова, М. Были стройки комсомольские...[Мәтін] : Лисаковтың 40 жылдығына орай : тағдырлар / М. Баженова // Лисаковская новь. - 2011. - 23 маусым. - Б. 2.
3. Баженова, М. В благодарность - машину зерна [Мәтін] : Лисаковтың 40 жылдығына орай : тағдырлар / М. Баженова // Лисаковская новь. - 2011. - 9 маусым. - Б. 2.
4. Баженова, М. Вторая родина: к 40-летию Лисаковска [Мәтін] : Лисаковтың 40 жылдығына орай : тағдырлар / М. Баженова // Лисаковская новь. - 2011. - 24 февраля. - С. 3.
5. Буданова, Ю. Вперед в прошлое: символ советской эпохи в истории Лисаковска [Мәтін] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2015. – 13 тамыз. - Б. 8.
6. Буданова, Ю. Лисаковск - Всесоюзная ударная комсомольская стройка: 1969- 2019 [Мәтін] : мерейтойлық оқиға / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2019. - 4 сәуір. - Б. 3.
7. Ивченко, Н. Если оглянуться назад [Мәтін] : [Лисаков құрылысының тарихы] / Н. Ивченко // Лисаковская новь.- 1980. - № 46. - Б. 1.
8. Ильницкий, А. Лисаковская СЭЗ: первые шаги [Мәтін] : қала тарихынан / А. Ильницкий // Лисаковская новь.- 2009. - 13 тамыз. - Б. 2.
9. Коваленко, В. Рожденный в степи [Мәтін] : [Лисаков қаласына - 10 жыл] / В. Коваленко // Лисаковская новь. - 1981. - № 67. - Б. 1, 2.

10. Когда Лисаковска еще не было: музейная фотопанорама (1930-1960 годы) : [қаланың 45 жылдығына] / [газ.ред.] // Лисаковская новь. - 2016. – 11 ақпан. - Б. 8.
11. Лисаковқа 1970 жыл : Қостанай облысының 80 жылдығы және қаланың 45 жылдығы : мұражайлық фотошолу / Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайымен бірлескен жоба және "Лисаковская новь" / газ. ред. // Лисаковская новь.- 2016. – 18 тамыз. - Б. 4.
12. Лисаковқа 1970 жыл : Қостанай облысының 80 жылдығы және қаланың 45 жылдығы: мұражайлық фотошолу / Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайымен бірлескен жоба және "Лисаковская новь" // газ. ред. - Лисаковская новь. - 2016. - 18 тамыз. - Б. 8.
13. Настенко, С. Вспомним каждого: город возводили люди - город возвышал людей [Мәтін] / С. Настенко // Лисаковская новь. - 2014. – 7 тамыз. - Б. 3.
14. Семченко, И. Мы начинали этот путь [Мәтін] : [Лисаков құрылысы туралы естелік] / И. Семченко // Лисаковская новь. - 1996. – 2 тамыз. - Б. 2.
15. Скибардина, Елена. С первого колышка и до завершения: город возводили люди - город возвышал людей [Мәтін] / Е. Скибардина // Лисаковская новь. – 2014. – 14 тамыз. – Б. 2.
16. Чекалова, М. Лсаковск: от истоков к современности [Мәтін] : тарихқа саяхат / М. Чекалова // Лисаковская новь. - 2016. – 22 қыркүйек. - Б. 3.
17. Черненко, Г. Перелистывая годы [Мәтін] : [Лисаков қаласының құрылысы] / Г. Черненко // Лисаковская новь. - 1996. – 1 маусым. - Б. 2, 5.

12 тамыз

Семченко Иван Иванович (1941-2008)

Лисаков қаласының алғашқы құрылысшысы, Лисаков комсомол ұйымының бірінші хатшысы, «Высокое напряжение» (2001), «Притяжение Лисаковска» (2006), «Лисаковские зори» (2007) кітаптарының авторы, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2008).

Ол Гомель облысының Речинский ауданына қарасты Красная Дуброва аулында туған. 1958 жылы маусымда Короватичская орта мектебін бітіргеннен кейін Рудный қаласы мен Соколов-Сарбай ГОК құрылысына келді. Арматурашы, слесарь-монтажндаушы болып жұмыс істеді. 1960 жылдың қыркүйегінен 1966 жылдың ақпанына дейін ол Қазақ политехникалық институтының (Алматы қ.) Энергетика факультетінде инженер-электрик мамандығы бойынша оқыды, «өндірістік кәсіпорындар мен қалаларды электрмен жабдықтау» мамандығын алды.

1966 жылдың наурыз айының соңында ол Рудный қаласына, Соколовскрудстрой тресіне келіп, Лисаковскпромстройдың бірінші құрылыс басқармасында жұмыс істеуге ұсыныс алды.

1966-1968 жылдары - Лисаковскпромстрой басқармасының аға энергетигі, бас энергетигі болды. И. И. Семченко Лисаков жылу орталығын, Лисаков аудандық подстанциясын, Лисаков ГОК-нің жөндеу шеберханалары мен авто сервисін, суды залалсыздандыру станциясын, қаладағы нысандарды (қазандықтар, бірінші мектеп, емхана және т.б.) салуға қатысты. 1968-1970 жылдар аралығында «Қазэлектромонтаж» тресінің іске қосу бөлімінде электр жабдықтарын: жылу орталығы, темірбетон зауыты, зауыттың жөндеу шеберханалары, Қызылжар ГЭС-і, темір шығару станциясы, № 4 қалалық қосалқы станция және өндірістік-өндірістік қондырғыларды іске қосуға және пайдалануға беруге тікелей қатысты зауыттың қосалқы станцияларында жұмыс істеді. 1970-2004 жж. Лисаковтағы «Қустанайэнерго» батыс электр желілерінде әртүрлі инженерлік қызметтерде жұмыс істеді: инженер, жоғары вольтты зертхананың бастығы, сынау, оқшаулау және жоғары кернеуден қорғау қызметінің бастығы, өндірістік-техникалық қызметтің бастығы, бас инженердің орынбасары, бас инженер лауазымдарын атқарды. 1966-1970 жж. алғашқы комсомол ұйымының хатшысы, Бүкілодақтық екпінді комсомолдық құрылыс алаңының бірлескен комитетінің мүшесі бола отырып, ол құрылыс алаңында, бірінші футбол командасында, алғашқы жедел отрядта (1966-1969 жылдары оның командирі болды), құрылыс алаңында комсомол-жастар бригадаларында көркемөнерпаздар қойылымын ұйымдастыруға белсенді қатысты. Батыс электр желілерінде жұмыс істеген кезде ол кәсіподақ комитетінің мүшесі және төраға орынбасары, еңбек ұжымы кеңесінің төрағасы болды.

Ол «Еңбек ардагері» медалімен, Орталық Комитет пен КСРО Министрлер Кеңесінің «Социалистік жарыстың жеңімпазы» төсбелгілерімен (1973, 1974, 1978), «Тоғызыншы бесжылдықтың екпіндісі» белгісімен марапатталды. Сонымен қатар, Қазақстан комсомолы Орталық Комитетінің, Қостанай облыстық комитетінің және Лисаков қалалық атқару комитетінің, ПЗЭС пен «Қостанайэнерго» Құрмет грамоталарымен марапатталған.

«Қустанайэнергоға» еңбегі сіңген энергетик» атағы берілді (1992), «Кәсіпорын ардагері», «Мамандығы бойынша үздік» атақтарын иеленген. Лисаков қаласының Құрмет кітабына енген.

2010 - 2015 жылдар аралығында Лисаков Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайында И.И. Семченко атында «Отан неден басталады» атты аймақтық балалар өлкетану оқуы өткізілді.

Лисаковта жерленді.

Еңбектері:

1. Высокое напряжение [Мәтін] : жин. / И. Семченко. – Қостанай : Қостанай бспа алаңы, 2001. – 198 б.
2. Лисаковские зори [Мәтін] / И. Семченко. – Қостанай, 2007. – 314 б.
3. Притяжение Лисаковска [Мәтін] / И. Семченко. – Қостанай, 2006. – 344 б. : фото.

Мақалалар:

Оптимист-романтик [Мәтін] / И. Семченко// Лисаковская новь. – 2005. – 17 ақпан.

Әдебиет:

1. Город наших надежд [Мәтін] / құраст. З. Х. Арефьева, В. А. Кошелев. – Лисаков, 1996. – Б. 134-136.
2. Кошелев, В. Лисаковск: география дел и имен [Мәтін] / В. Кошелев. – Алматы : Қазақстан, 1983. – Б. 11.
3. Лисаковск: страницы истории [Мәтін] : жин. құжаттар мен материалдар / бас. ред. М. И. Байлин. – Қостанай : Қостанайполиграфия, 2011. – Б. 377-380.
4. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 201-202.
5. Моя планета – город Лисаковск [Мәтін] :естелік, фотографиялар, құжаттар / Лисак. Жоғары Тобыл тар. мен мэд. мұражайы. – Лисаков, 2002. – Б. 15-19.
6. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар/ жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 34, 201-202.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Аршеров, К. Это был приказ наших сердец [Мәтін] : [ҰОС қатысушы және Лисаков қаласының алғашқы құрылысшысы] / К. Аршеров // Лисаковская новь. - 2015. - 7 мамыр. - Б. 3, 5.
2. Овчинникова, О. Свет близкой звезды [Мәтін] / О. Овчинникова // Лисаковская новь. – 2008. – 16 қазан.

4 сентябрь

**Анисимов Анатолий Владимирович
(1936-2009)**

Лисаковск қаласының алғашқы құрылысшысы, «Лисаковскрудстрой» тресінің механикаландырылған жұмыстар бөлімінің экскаватор машинисі, Лисаковск қаласының құрметті азаматы (1982).

Иркутск облысының Камышетский аулында жұмысшылар отбасында дүниеге келген. Еңбек жолын 1955 жылы қатардағы жұмыскер, сосын Нижне-Уданск станцасындағы паравоз депосында пеш жағушы болып жұмыс істеді.

Лисаков қаласында 1968 жылдан бастап №2 механикаландырылған жұмыстар бөлімінде алдымен

бульдозер машинисі, содан кейін экскаватор машинисінің көмекшісі болып жұмыс істеді. 1971 жылдан бастап А.В.Анисимовтың экипажы әйгілі Рудный экскаваторы Е. П. Антошкиннің ізбасарларына қосыла отырып, екі онжылдық ішінде қала мен облыстың маңызды нысандарын салу бойынша екі бесжылдық тапсырмаларды орындады. А. В. Анисимовтың жұмыс техникасы мен әдістерін зерттеу негізінде жобалаушы ұйымдар құрылыс жағдайында қазу жұмыстарының озық әдістерінің технологиялық картасын жасап, енгізді.

1992-1997 жж. А. В. Анисимов Краснооктябрь боксит кен басқармасы Белинский шахтасының карьерінен тау-кен массасын шығару үшін БелАЗ-598 жүргізушісі болып жұмыс істеді, сол жерден зейнеткерлікке шықты.

А. В. Анисимов бірнеше жыл бойы ай сайынғы бір күндік жалақысын Бейбітшілік қорына аударып келді, сол үшін 1989 жылы Кеңес Бейбітшілік Қорының дипломымен марапатталды.

А. В. Анисимовтың еңбегі Октябрь Революциясы, Еңбек Қызыл Ту ордендерімен, көптеген медальдармен, грамоталармен және дипломдармен еленді. Оның есімі Қостанай облысы мен Қазақ КСР-інің Алтын Құрмет кітаптарына енгізілген.

Әдебиет:

1. Кошелев, В. Лисаковск: география дел и имен [Мәтін] / В. Кошелев. – Алматы : Қазақстан, 1983. – Б. 33-38.
2. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 178.
3. Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 14, 169.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

Болотова, С. Пятилетку – за четыре с половиной года! [Мәтін] : қаланың құрметті азаматы А. В. Анисимовтың 80 жылдығына орай / С. Болотова // Лисаковская новь. - 2016. - 1 қыркүйек. - Б. 3.

18 қыркүйек

Борисов Валерий Александрович (1966)

Жеңілатлет, спорттық жүру сайысынан халықаралық дәрежедегі спорт шебері.

Қарағанды облысы, Теміртау қаласында дүниеге келген. Жасөспірім кезінде ол Қазақстан чемпионатында жеңіске жетті, мектеп оқушыларының Бүкілодақтық спартакиадасында 6 орын алды, ересектер арасындағы

Бүкілодақтық спартакиадаға қатысты. Борышын өтеп келгеннен кейін кейін 1986 жылы Қостанай педагогикалық институтына «Дене шынықтыру мұғалімі» мамандығы бойынша оқуға түседі. Оқуымен қатар ол жаттығып, жарыстарға қатысты. Борисов В. А. - рекордтың иегері және 20 шақырымға жүгіруден Қазақстан Республикасының ең жоғары жетістігіне жетті.

Қазақстан Республикасы Чемпионатының бірнеше дүркін жеңімпазы және жүлдегері, Орталық Азия ойындарының үш дүркін жүлдегері, XII Азия ойындарының жүлдегері - 3 орын (Херосима, 1994), XIII Азия ойындарында - 2 орын (Бангкок, 1998), XVI Азия ойындарында - 1 орын (Пусон, 2002). Олимпиада ойындарының қатысушысы: Атланта (АҚШ) 1996 ж., Сидней (Австралия) 2004 ж., Афина (Греция) 2004 ж.

Қазіргі уақытта В. А. Борисов жаттықтырушылық қызметпен айналысады.

Әдебиет:

1. Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 181.
2. Кошелев, В., Моисеенко, О. Старт. Рывок. И финиш золотой... [Мәтін] : лисаков спортының тарихынан / В. Кошелев, О. Моисеенко. – Лисаков, 2018. – Б. 23-25.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Буданова, Ю. Вправе гордиться [Мәтін] : [жеңіл атлетикадан КСРО халықаралық дәрежедегі спорт шебері Валерий Борисов] / Ю. Буданова // Лисаковская новь. - 2012. - 1 наурыз. - Б. 14.
2. В преддверии Всемирной олимпиады [Мәтін] : [спорт шебері В. Борисовпен және оның жаттықтырушысы А. Бортниковпен кездесу] / сұхбат жүргізген Е. Викторова // Лисаковская новь. - 1996. - 29 маусым. - Б. 1, 6.
3. Джумашева, Т. Главная черта – трудолюбие [Мәтін] : [жеңіл атлет В. Борисов] / Т. Джумашева ; фото А. Дубинина // Лисаковская новь. - 1994. - 14 қыркүйек. - Б. 1.
4. Поливода, О. Валерий Борисов: "Я сделал все, что мог" [Мәтін] : [лисаковтық атлет Олимпиада ойындарынан алған әсерімен бөліседі] / О. Поливода // Лисаковская новь. - 2004. - 7 қазан. - Б. 4.

14 қазан

Жуланова Людмила Аркадьевна

(1946)

Лисаков АЭА Әкімшілік кеңесі төрағасының орынбасары, 13-ші шақырылған Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің депутаты (1994-1995), Қазақстан

Республикасы Жоғарғы Кеңесінің экономикалық реформа жөніндегі комитетінің мүшесі, Лисаковск қаласының құрметті азаматы (1996).

Хабаровск қаласында туған. Екі жоғары білімі бар: техникалық және заңгерлік. Ол өзінің мансабын 19 жасында орта мектеп мұғалімі болып бастаған. 1975 жылы Рудный индустриалды институтын бітіргеннен кейін «Лисаковскрудстрой» тресінде жұмыс істей бастады. Кейінгі 15 жыл ішінде ол инженерден «Қазстальмонтаж» СМУ жоспарлау-экономикалық бөлімінің бастығына дейін өсті.

1991 жылдан 1994 жылға дейін ол Лисаков қалалық атқару комитетінде, кейін депутат. қала әкімшілігінің басшысының орынбасары болды. Л. Жуланова Лисаков АЭА-ның бастауында тұрған, барлық қажетті құжаттарды әзірлеуге қатысқан. Қалалық халық депутаттары Кеңесінің сессиясында 1991 жылы ол депутаттық қызметке бекітілді. экономикалық мәселелер бойынша Лисаков қаласы әкімшілігібасшысының орынбасары.

1995-1997 жж. - сектор меңгерушісі, Қазақстан Республикасы Үкіметі Кеңесінің кеңесшісі.

1997-2000 - кеңесші, жетекші. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Кеңселік секторының меңгерушісі.

2000-2001 жылдары - Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министрі.

2001 жылдың сәуірінен бастап - Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталықтың бас директорының бірінші орынбасары.

2002 жылдың наурызынан бастап «Ақ жол» ҚДП орталық кеңесі президиумының мүшесі.

2003 жылғы 9 қарашадан бастап - «Ақ жол» Демократиялық партиясының төрағасы, 2013 жылға дейін - депутат. «Ақ жол» партиясының төраға орынбасары. «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталған (2001 г.).

Әдебиет:

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж. жин. мен материалдар / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты. – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 29, 130-132, 181-182.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

Аршеров, В. Стартовая площадка – Лисаковск [Текст] : [для почетного гражданина Жулановой Л. А.] // Лисаковская новь. – 2016. – 13 октября. - С. 4.

1 қараша

**Кривошея Татьяна Ивановна
(1951)**

Лисаков қалалық мәслихатының хатшысы, Лисаков қаласының құрметті азаматы (2011).

Ресейдің Свердлов облысына қарасты Арамель қаласында туған. Свердлов тау-кен металлургия колледжін автоматты құрылғыларды пайдалану электромонтері бойынша бітірген. Специалист по государственному и местному самоуправлению (Костанайская социальная академия, 2000 год).

Еңбек жолын 1970 жылы Свердлов облысының Каменск-Уральск қаласындағы Синарский құбыр зауытының аспаптар және автоматика шеберханасында пирометрші болудан бастады.

Лисаков қаласында ол ең бірінші 1973 жылы Батыс электр желілері кәсіпорнының техникалық-өндірістің технигі, инженері болып жұмыс істеуден бастады. Сонымен бірге ол ерікті түрде комсомол және партия ұйымдарының хатшылық міндеттерін атқарды.

1981-1994 жылдар аралығында Октябрь кеңестік кеңесінің басшысы, 1994 жылдың наурызынан бастап төртінші шақырылымға дейін (2012 жылдың қаңтарына дейін) Лисаков қалалық мәслихатын басқарды. Ол Лисаков қаласының 2010 жылға дейінгі ұзақ мерзімді стратегиясы мен даму бағдарламасын жасауға белсенді қатысты.

Т. И. Кривошея қала дамуының әр түрлі кезеңдерінде оның мүдделерін қорғап, белсенді азаматтық позицияны ұстанды, қаланың 2020 жылға дейінгі экономикалық және әлеуметтік даму бағдарламасын құруға тікелей қатысты. Ол Лисаков қаласының әлеуметтік-экономикалық дамуына, жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытуға және қаланың елдегі имиджін жақсартуға айтарлықтай үлес қосты.

Қалалық мәслихаттағы көп жылғы жемісті жұмысы үшін Т. И. Кривошея «Ерен еңбегі үшін» медалімен (2007), «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 10 жыл» мерейтойлық медальдарымен марапатталды (2006), «Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігіне 20 жыл» (2011), «Қазақстан Республикасының Парламентіне 10 жыл» мерейтойлық медальдарымен, «Нұр Отан» ХДП «Партиялық жоғары сыйлығы» «Белсенді қызметі үшін» төсбелгісімен, Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Құрмет грамотасымен, Қостанай облысы әкімінің құрмет грамотасымен марапатталды.

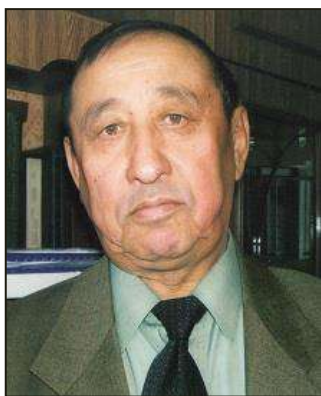
Әдебиет:

Лисаковск – это мы [Мәтін] : (мұрағаттық-өлкетанулық шолу) / жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен ; «Созидание» қоғамд. бірл. ; Қостанай обл. Лисаков айм. мем. мұрағаты. – 2-ші баспа., өзг. мен толықт. – Лисаков, 2006. – Б. 192.

22 желтоқсан

Айдосов Оразбай Хангерейұлы (1936)

Лисаков қалалық әкімшілігі басшысының бас орынбасары (1992-1995), депутат. Лисаков қаласы әкімінің орынбасары (1995-1998), Лисаков қаласының құрметті азаматы (1996). Қостанай облысының Комсомольский ауданындағы Ленин атындағы колхозда өмірге келген. Әскери борышын өтегеннен кейін ол Комсомольский ауданының Бөрлі ауылындағы мұнай сақтау базасында қойма бастығы болып жұмыс істеді, Қостанай ауылшаруашылық техникумына түседі. 1961 жылы наурызда Коммунистік партия оны «Қостанай комсомолеці» Торғайдың Амангелді ауданы егіс алқаптары, қой және жылқы өсіруге арналған базалары бар тың жерлерге жіберді. 1963-1964 жылдары Оразбай Хангерейұлы басшы болып жұмыс істеді. Қостанай облысы Камышнин ауданындағы «Новый путь» газеті редакциясының ауылшаруашылық бөлімін басқарды.

1964-1967 жж - Қазақстан Компартиясы Камышнин аудандық комитетінің нұсқаушысы.

1967-1971 годы – Камышин ауданының Горький атындағы совхозда совхоздың бастауыш партия ұйымының хатшысы болды.

1973 жылы Целиноград ауылшаруашылық институтын бітіріп, зоотехник мамандығын алды.

1971-1979 гг. –Ливановский ауылының бас зоотехнигі (Камышнинский ауданы Ливановка аулы). 1975 жылы басшылық кадрлар даярлайтын алты айлық курсты бітірді. Целиноград ауылшаруашылық институтының филиалы (Қостанай филиалы).

1979 жылдан бастап Мәскеудегі марксизм-ленинизм университетінде сырттай оқыды.

1979-1985 жылдар аралығында Урицкий ауданының Маякауылында өндіріс бойынша директордың орынбасары болып жұмыс істеді.

1987 мен 1989 жж. аралығында –Таран ауданына қарасты Рассвет совхозы әкімшілік бастығының бірінші орынбасары болды.

1989 жылдың шілдесінен бастап - «Тарановский» агроөнеркәсіптік кешені бас директорының орынбасары.

1992 жылдың 20 сәуірінен бастап Лисаков қаласы әкімшілігі басшысының бірінші орынбасары болып қызмет етті.

Лисаков қаласындағы жұмысы О. Х. Айдосовқа қала үшін өте қиын уақытта басталды: кескінді тау-кен байыту фабрикасы. Жіберілген өнімге ақы төлеуде

қиындықтар болды - мұның бәрі бюджетке төлемдер, жалақы төлеуді кешіктіру, әлеуметтік бағдарламаларды қысқарту және болашаққа деген сенімсіздік. Кезек коммуналдық саланы құрудың кезегі болды. Осы және басқа да көптеген міндеттер мен мәселелерді шешуде О. Х. Айдосовқа күн сайын нақты жедел шешімдер қабылдауға тура келді.

О. Х. Айдосовтың көмегімен «Теремок» балабақшасының орнына «Балапан» балабақшасы құрылды. О. Х. Айдосов мемлекеттік тілде оқытатын сыныптардың ашылуына, балалар музыка мектебінде қазақша білім беру бөлімін ашуға үлес қосты.

Әдебиет:

Не забудем эти имена [Мәтін] : құж.жин. мен материалдар/ жалпы. ред. А. Я. Ильницкиймен; Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты – Қостанай : Қостанай баспа алаңы, 2009. – Б. 28, 168.

Мерзімді басылымдардағы мақалалар:

1. Айтыкова, В. Оразбай Айдосов: «Власть должна быть близка к народу...» [Мәтін] / В. Айтыкова // Бизнес-Пресс Лисаков. - 2005. – 21 желтоқсан.
2. Сподарь, Елена. Широкая дорога аксакала [Мәтін] : [Лисаковтың құрметті азаматы О. Айдосов] / Е. Сподарь ; фото авт. // Лисаковская новь. - 2016. – 22 желтоқсан. - Б. 6.

ДЕРБЕС АЛФАВИТТІК КӨРСЕТКІШ

1.	Айдосов О. Х.	12, 42-43
2.	Анисимов А. В.	10, 37-38
3.	Бабилов К. Н.	6, 25
4.	Борисов В. А.	11, 38-39
5.	Вайсов К. Н.	6, 20-21
6.	Жуланова Л. А.	11, 39-40
7.	Коваленко В. П.	9, 29-30
8.	Кривошея Т. И.	11, 41
9.	Лескова Л. Г.	9, 30-32
10.	Лим М.	7, 25-26
11.	Мукатаева Б. Ж.	6, 18-19
12.	Садыков Г. С.	8-9, 27-28

13.	Семченко И. И.	10, 35-37
14.	Шавва И. Ф.	8, 26-27

ҰЙЫМДАР, КӘСПОРЫНДАР, МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМДАР МЕН ЕЛДІ МЕКЕНДЕР және т. б.

1.	«Арай», шағын кәсіпкерлік	6
2.	Жоғары Тобыл су айдыны	12
3.	Қалалық мәдениет, демалыс және жастардың шығармашылық орталығы	8
4.	«Горняк», кәсіподақ клубы	13
5.	Лисаков, қала	9, 31-34
6.	Жоғары Тобыл тарихы мен мәдениеті мұражайы	13, 14-18
7.	Нотариальдық кеңсе	12
8.	Профилактикалық дизенфекциялау бөлімі	12
9.	Әлеуметтік қамсыздандыру бөлімі	11
10.	«Улыбка», балабақшасы	13
11.	Жинақ кассасы	8
12.	Еңбекші депутаттар кеңесі	11
13.	Орта қалалық кәсіптік-техникалық училище	10
14.	№ 5 орта мектебі	8
15.	Құрылыс техникумы	7, 10
16.	Типография	13
17.	Байланыс желісі	12
18.	Нан зауыты	13
19.	Мектеп-интернат	13

Қысқартулар тізімі

шығ. – шығарылым
бас. – басты
мем. - мемлекеттік
қ. – қала
а. - ауыл
мең. – меңгеруші
ор. – орынбасар
ат. – атындағы
обл. – облыс
жал. – жалпы
кен. - кент
а-н – аудан
ред. – редактор
б. - бет
жин. – жинақ

құраст. – құрастырушы
ст. – станция
т. – том

АББРЕВИАТУРЛАР ТІЗІМІ

АҚ	акционерлік қоғам
ХШЖК	халық шаруашылығы жетістіктерінің көрмесі
ҰОС	Ұлы Отан соғысы
ҚМКК	қалалық мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны
ГМО	гравитациялық-магниттіккен байыту
ТКК	тау-кен байыту комбинаты
ТББ	темір-бетон бұйымдары
Қаз КСР	Қазақ Кеңестік Социалистік Республикасы
КБРУ	Краснооктябрь боксит кен байыту басқармасы
КП	Коммунистік партия
ЛРГА	Лисаков аймақтық мемлекеттік мұрағаты
ЛСЭЗ	Лисаков еркін экономикалық аймағы
МЦ	Медицина орталығы
ХДП	халықтық-демократиялық партиясы
ҚБ	қоғамдық бірлестік
РИИ	Рудный индустриалдық институты
ҚР	Қазақстан Республикасы
ССГПО	Соколов-Сарбай тау-кен байыту өндірістік бірлестігі
ЕЭА	еркін экономикалық аймақ
ЖШС	жауапкершілі шектеулі серіктестік
ЦГБ	қалалық орталық аурухана
ОКБЛКЖО	Орталық Комитет Бүкілодақтық Лениндік Коммунистік
Жастар Одағы	
ОК КОКП	Кеңестер Одағы Коммунистік партиясының Орталық
Комитеті	

МАЗМҰНЫ:

1.	Құрастырушыдан	5
2.	Лисаковтың 2021 жылға арналған маңызды және ұмытылмас даталары	6-13
3.	Күні мен айы белгіленбеген естелік күндер	13
4.	Лисаковтың 2021 жылға арналған маңызды және ұмытылмас даталары (қысқаша анықтамалар мен әдебиеттер)	14-42
5.	Дербес алфавиттік көрсеткіш	43

6.	Ұйымдардың, кәсіпорындардың, мерзімді басылымдардың және елді мекендердің индексі және т. б.	43
6.	Қысқартулар тізімі	44
7.	Аббревиатурлар тізімі	44

**Құрастырушы, компьютерлік жинақтаушы: Т. Н. Борисова,
Ә. С. Мауленова**

Күнтізбелік материал мына сайтта көрсетілген

<http://lis-cbs.kz/ru/news/meropriytiya.html>

**Сіздерден ескертулеріңіз бен ұсыныстарыңызды мына
мекен-жай бойынша жіберулеріңізді өтінеміз:**

Лисаков қ. 1 шағ. ауд. 41 үй

Т. (871433)3-40-30

E-mail: LibraryLis@mail.ru